

***HİZMET İÇİ EĞİTİM
PROGRAMLARININ HAZIRLANMASI
(PROGRAMIN FİZİKİ ORTAMININ
HAZIRLANMASI VE PROGRAMIN
DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN
SEÇİMİ)***

H.SUNAY

A.Ü. Spor Bilimleri Fakültesi

PROGRAMIN FİZİKİ ORTAMININ HAZIRLANMASI

- *HİE Programlarında, programların özelliğine uygun “fiziki ortamın” önceden seçilmesi gerekmektedir.*
- **1. Yatacak yer**
- **2. Derslerin yapıldığı yer**
- **3. Yiyecek-dinlenilecek yer**

1. Yatacak yer

- *Fiziki ortamın önceden hazırlanması programın başarısını etkiler*
- *Öğrenciler yetişkin insanlardır, kalabalık ve ranza tipi yerlerde yatmak istemezler.*
- *Ancak bir-iki günlük programlarda bu tip yerler uygun olabilir. Daha uzun programlar için uygun olmamaktadır.*
- *Deniz mevsimi ve uygun yerlerde gerçekleştirilen programlarda, katılımcılar ailelerini getirmek isteyebilirler. Buna imkan tanınmalıdır.*

2.Derslerin yapıldığı yer (1)

- Yetişkinlere yönelik HİE programlarında sınıfların düzenlenmesi ayrı bir çaba gerektirir.
- Sınıflar herkesin katılımına imkan sağlayacak biçimde “U” düzeni olarak hazırlanmalı katılımcılar birbirlerinin yüzünü görebilmelidirler.
- Sınıfın kalabalık olduğu durumlarda iç içe “U” düzeni yapılabilir.
- Oturma yeri olarak kolçaklı sandalyeler uygun olabilmektedir.

2.Derslerin yapıldığı yer (2)

- Derslerin yapıldığı yer yankılanmamalı, akustiği iyi olmalıdır. Bunun için yer halı ya da başka uygun bir madde ile kaplı olmalıdır.
- Eğitim ortamı iyi ışıklandırılmalı, gözü yormamalıdır.
- Sınıfta görsel işitsel araç kullanımına uygun olmalı, aracın konacağı yer ve perde uygun olan bölgelere yerleştirilmelidir.
- Sınıf ortamları trafik gürültüsünden uzak olan yerler olmalıdır.

3. Yiyecek-çalışacak-dinlenilecek yer (1)

- *Eğer ayrı bir bina eğitim tesisi olarak kullanılacaksa, mutlaka şu üç alanın olmasına dikkat edilmelidir;*
- **1.Eğitsel alanlar**
- **2.İdari alanlar**
- **3.Servis alanları**

3. Yiyecek-çalışacak-dinlenilecek yer (2)

- **1.Eğitsel alanlar;**
- *Sınıflar*
- *Kütüphane*
- *Görsel işitsel araç odaları*
- *Toplantı salonu*
- *Diğer (kurumların özelliğine göre atölye,Laboratuar)*

3. Yiyecek-çalışacak-dinlenilecek yer (3)

- **2.İdari alanlar;**
- *Yönetici odaları*
- *Ofisler*
- *Öğrenci personel odaları*

3. Yiyecek-çalışacak-dinlenilecek yer (4)

■ 3.Servis alanları;

- *Kantin*
- *Çay ocağı*
- *Yemekhane*
- *Revir*
- *Dinlenme odaları*
- *Otopark*
- *Oyun alanı*
- *Tören alanı*
- *Yatakhane*

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (1)

- *HİE Programlarının en son aşaması değerlendirme faaliyetleridir.*
- *Programın amacına ulaşip ulaşmadığı “değerlendirme” sonucunda anlaşılır.*
- *HİE programlarında genellikle iki tür değerlendirme yapılır;*
- **1.Konuların değerlendirilmesi**
- **2.Programın değerlendirilmesi**

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ

(2)

- **1.Konuların değerlendirilmesi**
- Öğretilen konulara ilişkin bir değerlendirme yapılmalıdır. Bu **faaliyetin başarısı hakkında bilgi verir.**
- Kurumlarda eğitime yapılan yatırımın (para, zaman, emek) sonucunda öğrencilere neler kazandırdığını anlamamanın temel yolu **değerlendirme sonuçlarına bakmaktır.**
- Genellikle bu tür programlarda **başarıya dayalı bir değerlendirme** yapılmalıdır.
- Bunun için bir ön hazırlık yapılmalıdır. Ölçü aracı hazırlanmalı ve programın başında ve sonunda **“ÖN TEST ve SON TEST”** şeklinde uygulanmalıdır.

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ

(3)

- **Ön test-Son test uygulamasını yararları;**
- Ön test-Son test uygulaması sonucunda öğrencilerin gerçek ilerlemeleri belirlenebilir;
- Grupların homojen olduğu kabul edilir ve ilk puanlarının “0” olduğu varsayılır.

<u>Öğrenci</u>	<u>Son testten aldığı puan</u>
■ A	95
■ B	97
■ C	85
■ D	55
■ E	93

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ

(3)

- Aynı beş öğrencinin programın başında kendilerine uygulanan test puanlarıyla karşılaştırmak gerçek ilerlemelerini gösterecektir.

■ <u>Öğrenci</u>	<u>Ön test puanı</u>	<u>Son test puanı</u>	<u>Aradaki fark</u>
■ A	42	95	53 ilerleme
■ B	80	97	17 başarı yok
■ C	40	90	50 ilerleme
■ D	5	55	50 Vasat
■ E	38	93	55 ilerleme

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (4)

- Yorum;
- Programa katılan 5 öğrencinin 4'ü için program yararlı olmuştur.
- Bu öğrenciler **50-55 bir ilerleme kaydetmişlerdir.**
- **“B” ise işinin başından boşuna kaldırılmıştır.**
- Ön ve Son testten Arada ne kadar puan farkı varsa program o kadar yararlı olmuş demektir.

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ

(5)

- **Ön test Son test uygulaması sonucunda aynı eğitim ihtiyacında olan öğrenciler aynı grupta eğitilirler;**
- **Grubun homojen olup olmadığı başta belirlenebilir;**

<u>Öğrenci</u>	<u>Ön testten aldığı puan</u>
A	42
B	80(*)
C	40
D	5(*)
E	38

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ

(6)

- Yorum;
- *B ve D puanları dikkat çekicidir.*
- *Bu öğrenciler diğerlerinden kopmuşlardır.*
- *“B” program başlamadan öğretilceklerin büyük bir kısmını bilmektedir.*
- *“D” ise oldukça bilgi eksikliği vardır. “D” kendisi gibi olanlarla ayrı bir programa çağırılmalıdır. Eğer şube sistemi uygulanıyorsa, bu gibi durumda olanlara ayrı bir şube açılabilir.*

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (7)

- Ön test Son test uygulaması sonucunda öğretilecek içerik daha net olarak belirlenir;
- İçerik oldukça değişkendir. Program yürütülürken dahi içerik değişikliği yapılabilir.
- Bu değişiklik ön testteki sonuçlara göre olmalıdır.
- Bu analizlere dayanılarak bazen aynı anda uygulanan aynı isimli programlarda bile farklı içerik öğretilmektedir.
- Amaç öğrencileri aynı düzeye getirmektir.

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (8)

- Örneğin; “dosyalama” konusunda açılan bir program sonucunda bu programa katılan tüm büro memurlarının şu özelliklere sahip olması isteniyor olabilir;
- İyi bir büro memuru;
- Değişik dosyalama sistemini bilir
- Evrak biriktirmez
- Dosyalarda el yazısı müsvette kağıt biriktirmez
- Zaman aşımına uğrayan dosyaları arşive kaldırır
- Dosyadaki eksik imzaları zamanında tamamlar.
- Kendinden istenen evrakı dosyadan hemen bulur
- Ödünç verilen yazı ve dosyayı takip eder
- İş biten evrakı hemen dosyasına kaldırır
- Kendinden geçen evrakı Takip fişi takar
- Gelen giden evrakın kaydını tutar.

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (9)

- *Dosyalama konusuna ilişkin içerik belirlenir.*
- *Bu içeriği öğretebilmek için bir program düzenlenir ve ilgili personel programa çağırılır.*
- *Öğretilecek konuları verecek konu uzmanı öğretim elemanları belirlenir.*
- *Her bir öğretim elemanı öğreteceği konuların öğrenilip öğrenilmediğini ölçen maddeleri bir eğitim uzmanının yardımıyla oluşturulup, bunlar bir araya getirilerek “dosyalama” programının “ön ve son testi” elde edilir.*

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (10)

Öğrenci	X (**)			Y (**)			Z (**)				Toplam
Sorular	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	4
A	-	+	-	-	-	+	+	-	-	+	4
B	-	-	+	+	-	+	-	-	+	-	4
C	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	4
D	-	+	-	-	+	+	-	-	-	+	4
E	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	4
Toplam	0	2	2	2	2	5	2	1	2	2	20

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (11)

- Tablo açıklaması;
- Örneğin 10 soruluk bir araç geliştirildi;
- İlk üç sorusu öğretici (X) 'in konularını
- 4,5 ve 6. sorular öğretici (Y) 'nin konularını
- 7,8,9 ve 10. sorular öğretici (Z) 'nin konularını kapsıyor.
- Bu araç programın ilk günü açılışı takiben 5 öğrenciye uygulanmalı ve hemen sonuç “soru analizi çizelgesine” geçirilmelidir.
- Çizelgede doğrular (+), yanlışlar ise (-) ile belirtilir.

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (12)

- Ön test soru analizi sonucuna göre, öğrencilerden her biri 10 üzerinden 4 puan almıştır.
- Tablonun ayrıntısına bakınca öğretim görevlisi X' in öğreteceği birinci konuyu hiçbir öğrenci bilmemektedir.
- Bazı konuları ise tüm öğrenciler bilmiştir. Dolayısıyla bu konuya ayrılan süre kısılmalıdır.

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (13)

- Görüleceği gibi HİE programlarında ön test-son test uygulamasının oldukça önemli yararları vardır.
- Bu yolla öğrenciler daha homojen gruplar halinde gerçek ihtiyaçları olan içeriği öğrenirler.
- Programdaki gerçek ilerlemeler ancak ön test-son test uygulaması sonunda ortaya konur.

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (14)

■ 2.Programın değerlendirilmesi (1)

- HİE programları, program geliştirme ilkelerinin uygulanması gereken faaliyetlerdir.*
- Bu faaliyete katılacak grup için program hazırlanır.*
- Programın her bir boyutu programa yerleştirilir ve uygulanır.*
- Programın belli bir noktasında aksaklık varsa bunun hemen düzeltilmesi gerekir.*
- Örneğin programın uygulanması sırasında “fiziki ortam” da bir yetersizlik varsa hemen düzeltilmelidir.*

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (15)

- **2.Programın değerlendirilmesi (2)**
- **Programın değerlendirilmesinin en iyi ve uygun yolu “programa katılanların program ile ilgili görüşlerini almaktır”.**
- **Bu amaçla kullanılan forma “tepki” ya da “reaksiyon formu” denir.**

PROGRAMIN DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN SEÇİMİ (16)

- 2.Programın değerlendirilmesi (3)
- Programın son günü uygulanan ve değerlendirilen bu formlar,
- hem ileride düzenlenecek programlara ışık tutmak, hem de uygulanması henüz tamamlanmış olan programın etkinliği hakkında objektif bilgi edinmek için kullanılır.

BAŞARILAR DİLERİM

H.SUNAY